

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-2695/2025

Zagreb, 23. svibnja 2025.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Četvrtom vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Andrej Abramović, zamjenik predsjednika Vijeća, te suci Sanja Bezbradica Jelavić i Frane Staničić, članovi Vijeća, odlučujući u izbornom sporu o žalbi Nikole Kajkića, kandidata i nositelja kandidacijske liste u Vukovarsko-srijemskoj županiji, na sjednici održanoj 23. svibnja 2025. jednoglasno je donio

ODLUKU

Odbija se kao neosnovana žalba Nikole Kajkića, kandidata i nositelja kandidacijske liste u Vukovarsko-srijemskoj županiji, podnesena protiv rješenja Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske klasa: UP/I-012-03/25-04/7, urbroj: 507-03/06-25-1 od 22. svibnja 2025.

Obrazloženje

1. Nikola Kajkić, kandidat za župana na izborima za župana i zamjenika župana Vukovarsko-srijemske županije i nositelj kandidacijske liste na izborima članova Županijske skupštine u Vukovarsko-srijemskoj županiji (u daljnjem tekstu: žalitelj), podnio je 23. svibnja 2025. žalbu protiv rješenja Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DIP) klasa: UP/I-012-03/25-04/7, urbroj: 507-03/06-25-1 od 22. svibnja 2025. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje).

2. Žalitelj je 21. svibnja 2025. podnio DIP-u prigovor zbog nepravilnosti u postupku izbora za župana i zamjenika župana Vukovarsko-srijemske županije i izbora članova Županijske skupštine Vukovarsko-srijemske županije. Žalitelj je u prigovoru tražio uvid u nevažeće glasačke listiće s područja Vukovarsko-srijemske županije, koji se odnose na izbor župana i zamjenika župana Vukovarsko-srijemske županije i izbora članova Županijske skupštine Vukovarsko-srijemske županije jer su zaprimili dojave i primijetili izrazito visok postotak nevažećih listića u usporedbi s ostatkom države kao i moguće nepravilnosti vezane uz zaokruživanje liste i kandidata na istom listiću, što je rezultiralo stavljanjem listića u kategoriju nevažećih.

3. Osporenim rješenjem u točki I. izreke odbijen je kao neosnovan prigovor žalitelja, kao kandidata za župana na izborima za župana i zamjenika župana Vukovarsko-srijemske županije, a u točki II. izreke rješenja odbijen je kao neosnovan prigovor

žalitelja, kao nositelja kandidacijske liste na izborima članova Županijske skupštine Vukovarsko-srijemske županije.

Navedeno iz razloga jer je DIP poklonio vjeru zapisnicima i ocijenio neosnovanim navode žalitelja na moguće nepravilnosti vezane uz zaokruživanje liste i kandidata na istom listiću, što je rezultiralo stavljanjem listića u kategoriju nevažećih odnosno navode kojima žalitelj upućuje na moguće nepravilnosti u radu biračkih odbora prilikom utvrđivanja valjanosti glasačkih listića.

3.1. DIP je, nakon što je izvršio uvid u zapisnike o radu županijskog izbornog povjerenstva, općinskih i gradskih izbornih povjerenstava te zapisnike o radu biračkih odbora sa svih biračka mjesta na području Vukovarsko-srijemske županije njih ukupno 406, u obrazloženju osporenog rješenja naveo:

"Uvidom u zapisnike o radu županijskog izbornog povjerenstva Državno izorno povjerenstvo utvrdilo je da nije bilo nepravilnosti u provedbi izbora te da članovi navedenog izbornog povjerenstva nisu imali niti jednu primjedbu na zapisnike o radu županijskog izbornog povjerenstva te da su potpisani od strane svih članova stalnog i proširenog sastava Županijskog izbornog povjerenstava Vukovarsko-srijemske županije.

Uvidom u zapisnike o radu općinskih i gradskih izbornih povjerenstava Državno izorno povjerenstvo utvrdilo je da nije bilo nepravilnosti u provedbi izbora te da članovi navedenih izbornih povjerenstava nisu imali niti jednu primjedbu na zapisnike o radu općinskih i gradskih izbornih povjerenstava te da su potpisani od strane članova stalnog i proširenog sastava općinskih i gradskih izbornih povjerenstava.

Uvidom u zapisnike o radu biračkih odbora utvrđeno je da, na biračkim mjestima na području Vukovarsko-srijemske županije, nije bilo nepravilnosti koje bi se odnosile na postupak prebrojavanja odnosno utvrđivanja valjanosti glasačkih listića ili na broj glasova navedenih u zapisnicima o radu biračkih odbora te da promatrači i članovi biračkog odbora nisu imali niti jednu primjedbu koja bi se odnosila na navedeno.

Navodi podnositelja prigovora o sumnji na navodne nepravilnosti u postupku utvrđivanja važećih glasačkih listića zbog velikog broja nevažećih glasačkih listića te razlike u dobivenim glasovima na izborima za župana i zamjenika župana Vukovarsko-srijemske županije i na izborima članova Županijske skupštine Vukovarsko-srijemske županije, nisu potkrijepljeni nikakvim dokazima već predstavljaju subjektivno mišljenje podnositelja prigovora o ispravnosti izbornog postupka te kao takvi ne mogu biti osnova za ponovno pregledavanje i prebrojavanje glasačkih listića na izborima za župana i zamjenika župana Vukovarsko-srijemske županije i na izborima članova Županijske skupštine Vukovarsko-srijemske županije na svim biračkim mjestima na području Vukovarsko-srijemske, kako to traži podnositelj prigovora.

Za izborne postupke vrijedi načelo prema kojem su ti postupci strogo formalni pa stoga i pravna zaštita u tim postupcima podliježe strogo formalnim pravilima. Razlozi zbog kojih se ponovno prebrojavanje glasačkih listića može iznimno dopustiti uvijek moraju biti objektivno opravdani, dostatni i relevantni te detaljno i jasno obrazloženi, kako se to navodi i u Odluci Ustavnog suda broj: U-VIIA-3278/2013 od 11. lipnja 2013."

4. Žalitelj u podnesenoj žalbi ističe da je tijekom održavanja lokalnih izbora 18. svibnja 2025. od strane promatrača, članova biračkih odbora i birača izviješten da se dogodio niz nepravilnosti kod proglašenja važećih glasačkih listića u nevažeće i to bez ikakve pravne osnove. Pri tome navodi:

"Naime iz važećeg glasačkog listića bilo je jasno vidljivo iščitati volju birača, birač je zaokružio listu, odnosno kandidata, međutim pored toga je nadopisao u prazan prostor nezadovoljstvo ili uvredu upućenu prema drugom kandidatu, na nekim listićima je pored ovog propusta proglašenja nevažećih listića napravljen propust biračkih odbora kada su listiće usmjerene prema meni kao kandidatu za župana i za županijsku skupštinu, zaokružili listu, te podvukli ili prekrižili stranku koja podržava kandidata ili listu, iako je bila vidljiva volja birača da se glasa za tu listu, samo križanje jedne od stranaka koje podržavaju kandidata ili listu nisu razlog da se lista poništi, pored ovih zamijećen je i propust biračkih odbora kod proglašenja listića nevažećim u dijelu da je važeći listić za mene kao župana i listu za skupštinu, proglašen nevažećim samo zato što su birački odbori smatrali da unatoč činjenici što je birač zaokružio kandidata ili listu za skupštinu na istu nadopisao i svoje ime u prazan prostor, smatrali ga nevažećim, iako je jasna volja zaokruženog kandidata, ali je birač imao potrebu napisati svoje ime kao osobe koja je glasala u prazan prostor listića."

4.1. Nadalje navodi da je bio izrazito visok postotak nevažećih listića u Vukovarsko-srijemskoj županiji u odnosu na ostatak države, te da je bilo nevažećih listića za župana 4236, a za županijsku skupštinu 3704. Ističe da kako je nerazmjern broj glasova koje je dobio za skupštinu u odnosu na župana, koja razlika je neprimjerena, posebno u Vinkovcima i Vukovaru. Naime, žalitelj je kao kandidat za župana dobio 13069 glasova dok je kao nositelj za županijsku skupštinu dobio 9863 glasa što čini razliku od 3206 glasova manje za skupštinu u odnosu na listu župana.

Žalitelj navodi da je 12. svibnja 2025. uputio DIP-u i županijskom izbornom povjerenstvu prigovor na sastav predsjednika i potpredsjednika biračkog odbora na području Vukovarsko-srijemske županije, na koji prigovor je dobio pisani odgovor 13. svibnja 2025. iz kojeg je vidljivo da su rješenja pravomoćna i ne podliježu promjeni, u odnosu na koja je podnio kaznenu prijavu Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Predlaže usvojiti žalbu i da se dopusti pregledavanje nevažećih listića, kako bi se otklonila svaka sumnja u neregularnost i nepravilnost provedbe izbora.

Žalba nije osnovana.

5. Članci 64. i 73. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: ZoLI) glase:

"Zapisnik o radu biračkog odbora

Članak 64.

(1) Kad birački odbor utvrdi rezultate glasovanja na biračkom mjestu, u zapisnik o svom radu, ovisno o vrsti izbora zabilježit će:

- broj birača upisan u izvatku iz popisa birača i broj birača koji su predali potvrdu nadležnog tijela (biračko tijelo),
- broj birača koji su pristupili glasovanju prema izvatku iz popisa birača i uz potvrdu za glasovanje,
- broj birača koji su glasovali izvan biračkog mjesta,
- broj birača koji su glasovali na biračkom mjestu uz pomoć druge osobe,
- koliko je birača ukupno glasovalo,

- koliko je glasova dobio svaki pojedini kandidat, odnosno kandidacijska lista, te
- broj nevažećih glasačkih listića.

(2) U zapisniku o radu biračkog odbora navode se i sve druge činjenice koje su važne za postupak glasovanja.

(3) Sadržaj i oblik zapisnika o radu biračkog odbora, ovisno o vrsti izbora propisuje Državno izborno povjerenstvo.

(4) Svaki član biračkog odbora ovlašten je dati pisane primjedbe na zapisnik.

(5) Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora.

(6) Ako član biračkog odbora odbije potpisati zapisnik, o tome se u zapisniku sastavlja službena bilješka, u kojoj se utvrđuje činjenica odbijanja potpisivanja i razlozi odbijanja, ako ih član biračkog odbora navede."

"Nevažeći glasački listić

Članak 73.

Nevažeći glasački listić jest:

1. neispunjeni glasački listić,
2. glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi za koju je kandidacijsku listu ili kandidata birač glasovao,
3. glasački listić na kojem je birač glasovao za dvije ili više kandidacijskih lista, odnosno kandidata."

6. Osporenim rješenjem DIP-a prigovori žalitelja kojima izražava sumnju o navodnim nepravilnostima u postupku utvrđivanja važećih glasačkih listića zbog velikog broja nevažećih glasačkih listića te razlike u dobivenim glasovima na izborima za župana i zamjenika župana Vukovarsko-srijemske županije i na izborima članova Županijske skupštine Vukovarsko-srijemske županije ocijenjeni su neosnovanima jer nisu potkrijepljeni nikakvim dokazima već predstavljaju subjektivno mišljenje žalitelja o ispravnosti izbornog postupka.

DIP je, polazeći od stajališta Ustavnog suda zauzetog u odluci broj: U-VIIA-3278/2013 od 11. lipnja 2013. ("Narodne novine" broj 71/13.) prema kojem razlozi zbog kojih se ponovno prebrojavanje glasačkih listića može iznimno dopustiti uvijek moraju biti opravdani, dostatni i relevantni te detaljno i jasno obrazloženi, zaključio da subjektivno mišljenje žalitelja o ispravnosti izbornog postupka ne može biti osnova za ponovno pregledavanje i prebrojavanje glasačkih listića na izborima za župana i zamjenika župana Vukovarsko-srijemske županije i na izborima članova Županijske skupštine Vukovarsko-srijemske županije na svim biračkim mjestima na području Vukovarsko-srijemske županije, kako to traži žalitelj.

6.1. Žalitelj u žalbi ponovno izražava sumnju u utvrđivanje važećih glasačkih listića na svim biračkim mjestima u Vukovarsko-srijemskoj županiji zbog velikog broja nevažećih listića i razlike u dobivenim glasovima na izborima za župana i zamjenika župana Vukovarsko-srijemske županije i na izborima članova Županijske skupštine Vukovarsko-srijemske županije. Navedeni žalbeni razlozi ne predstavljaju objektivno opravdane, dostatne i relevantne razloge za pregledavanje i prebrojavanje nevažećih glasačkih listića na svim biračkim mjestima na području Vukovarsko-srijemske županije sukladno stajalištu Ustavnog suda u odluci broj: U-VIIA-3278/2013.

Imajući u vidu utvrđenje DIP-a da na biračkim mjestima na području Vukovarsko-srijemske županije nije bilo nepravilnosti koje bi se odnosile na postupak prebrojavanja odnosno utvrđivanja valjanosti glasačkih listića ili na broj glasova navedenih u zapisnicima o radu biračkih odbora te da promatrači i članovi biračkog odbora nisu imali primjedbe na navedeno kao i da žalitelj u žalbi nije iznio relevantne i dostatno obrazložene razloge za ponovno pregledavanje i prebrojavanja glasačkih listića na svim biračkim mjestima na području Vukovarsko-srijemske županije, Ustavni sud utvrđuje da osporenim rješenjem DIP-a nije povrijeđeno izborno pravo žalitelja.

7. Slijedom svega navedenog, Ustavni sud utvrđuje da je osporeno rješenje doneseno u skladu s mjerodavnim člancima ZoLI-ja i da njime nije povrijeđeno izborno pravo žalitelja, zbog čega se njegova žalba smatra neosnovanom.

8. Stoga, na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 87. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), odlučeno je kao u izreci.

ZAMJENIK PREDSJEDNIKA VIJEĆA
Andrej Abramović, v. r.